

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XIII. De resignationibus in favorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](#)

Beneficia confert. Chenutius cent. I. quæst. 4. Louetus litera R, cap. 47. Secluso Papa & Rege, nullus potest resignationes in favorem admittere, nec ipse Papa Legatus, nisi hoc specialiter in mandatis habeat. Rebuffus in praxi, p. 3. tit. de Resignat. condition, à num. 5. usque ad 12. Charondas lib. I. Pandect. cap. 10. Alias quoque sub conditione renunciations, maximè sub onere pensionis, solus Papa purgare & admittere potest, ut infra videbimus.

C A P U T X I I I .

De Resignationibus in favorem.

I. **R**E SIGNATIONES in favorem, quia sapiunt quandam velut hæreditariam in Beneficiis successionem, & quia communiter censentur canonicae simoniae labi fœdari, adē in Jure prohibentur, can. *Plerique*, 8. quæst. I. ut nec ab Apostolico Legato, nisi hoc specialiter habeat in mandatis, admitti possint, sed à solo Supremo Pontifice, qui potest in iis qua Juris positivi sunt, ex justa causa dispensare, cap. *Significati*, de election. & cap. *Proposuit*, de conceff. præbend. Longissimā tamen præscriptione subnixus Galliæ Rex hujusmodi resignations solet admittere, & secundum cas conferre ubi cunque viget jus Regaliæ, ut superiore capite notavi, n. 12.

II. Resignatio in favorem, & alia quæcunque conditionata coram Papa habet annexam sibi conditionem *sine qua non*; adē ut si Papa aliter provideat, ea provisio futura sit irrita, maneatque resignans in pristina resignati Beneficii possessione, quia sequens provisio fuit contra mandatum & mentem resignantis expressam. Gloff. in cap. *Olim*, in 1. Verb. *Traditam*, de restitut. spoliat. Rebuffus in praxi, tit. de resignat. condit. num. 3. Clausula hæc apponi solita sic exprimitur: *In favorem N. nec aliter, nec alio modo, nec alias*. De hoc est notabilis textus in cap. *Cum universorum*, de rer. permut. ubi cùm duo præbendati privatâ auctoritate, ac per hoc illicitè de mutua præbendarum suarum commutatione convenienter, unusque illorum suam alteri Præbendam resignasset, alter verò contra pactam fidem in tertiam personam Præbendam suam contulisset, jubet Papa ut primus ille præbendatus, qui contra jus & propriâ authoritate suam Præbendam in favorem socii conventionis resignaverat, non amitteret, sed recuperaret, eo quod deceptus fuisset, non adimplerat conditione sub qua, & non aliter, resignaverat. Ergo multò magis eadem urget ratio in eo

qui

qui non privata authoritate , sed reverenter conveniens & consulens
Supremam Sedem resignaverit sub conditione , quæ tamen non adm-
pleatur.

III. Si contingat resignari in favorem coram Legato vel Ordinario,
quæcumque collatio sequita nulla erit , sive conferatur nominato , quia
excedit Collatoris legitimam potestatem ; sive conferatur alteri , quia id sit
sine ulla Beneficii vacatione ; non enim vacat per resignationem , cum defi-
ciat conditio apposita , sine qua resignans nullatenus intendit resignare.
Rebuffus d.tit.de resign.condit. n. 7. & seqq.

IV. Si procurator ad resignandum coram Ordinario constitutus in fa-
vorem Titii resignet purè & liberè , & Ordinarius postmodum ad pro-
curatoris preces conferat Titio , valebit illa provisio , quia Ordinarius pro-
priam autoritatem non excessit dum liberè contulit , & resignans suum
obtinuit intentum legitimo & juridico modo , quanvis modum illegitimum
elegisset : neque censendus est procurator excepsisse mandati fines , cùm
retulerit mandantis intentum . Parisius consil. 15. circa num. 12. in 4. volum.
Rebuffus d.tit. n. 23. Sed si Ordinarius aut Legatus in sua libertate relictus
contulerit alteri quām ei qui nominabatur in mandato , sub illa clausula ,
non alii , nec aliter , tunc irrita erit ejus collatio , utpote facta contra man-
dati fines , ita ut frustrata sit mandantis intentio , l. Diligenter , D. mandat.
& d.cap. Cūm univerſorum , de rer. permut.

V. Si resignans cum clausula , non aliter , nec alias , nec alio modo ,
retinuerit sibi pensionem , aut aliquid aliud , & hoc non fuerit prosequi-
tus procurator apud Papam , non valebit resignatio , neque sequita pro-
visio , per cap. Cūm dilecta , de rescriptis ; quia mandati forma servata non
fuit , etiamsi resignans mortuus fuerit : sed nullā ratione habitā novae pro-
visionis , utpote nullius & irrita , Beneficium non nisi per obitum vacabit ,
ideoque resignatarius ipse , vel quisvis alius poterit impetrare ut vacans
per obitum : & dum vivit ipse resignans , vel retinendus est in possessione
Beneficii , vel restituendus . Sed si procurator prosequitus fuerit omnes
conditiones in suo resignationis mandato contentas , quas Papa noluerit
approbare , non habet resignans cur de Suprema Sede conqueratur , modo
suum sibi maneat Beneficium : non enim libertas , vel authoritas Papæ
quibuscumque privatorum conditionibus adstringi debet , cùm sit legibus
etiam Ecclesiasticis solitus , quando justa & urgens dispensandi causa oc-
currit . Sed si idem resignationem quidem admitteret , conditiones autem
rejiceret , sub quibus , & non aliter resignatio intenditur , quidquid in
contrarium asseverare videatur Rebiffus d. tit. de resignat. condit. num. 24.
& seqq. Summus Pontifex injuriam inferret , quia jus gentium , cui procul-
dubio Papa subjectus est , non permittit quemquam invitum & secundum
juris formas indemnatum propriis bonis exscoliari . Atque id quod no-
strum est sine facto nostro ad alium transferri non potest , l. Id quod no-
strum ,

num, D. de regul. jur. Et quando fit unus aliquis actus cum conditionis haud irrationalis adjectione, non potest pars ejusdem actus recipi, parte aliâ rejectâ, l. *Aurelius*, §. *Idem quæsiit*, & ibi Bartolus, D. de liberat. legat.

V I. Ubi sit resignatio in manus Ordinarii, potest quidem in mandato apponi ut rogetur collator id Beneficium alicui Clerico ibi nominato conferre, & procurator qui istud sibi recepit officium, potest preces adhibere. Sed quoniam precibus non oneratur, neque admittitur libertas, l. 3. D. si quis aliquem testari prohibet, liberum erit Ordinario istam admittenti resignationem de persona nominata, aut de aliqua alia, in quam magis propendeat, provide de Beneficio renunciato.

V II. Non obstat resignatio quominus resignans teneat adhuc resignationem à se Beneficium, donec per ipsius resignatarii immisionem à possessione expellatur. At verò resignatario conceditur ex usu Galliæ triennium, intra quod tenetur Beneficii sibi resignati possessionem adire; alioqui vacabit beneficium, eoque tam resignans quam resignatarius spoliabitur ob præsumptam amborum confidentiam. Vacabit quoque si resignatarius adest quidem possessionem nondum finito triennio, sed resignans non supervixerit biduo post aditam possessionem, ut docent, & ex frequentibus Senatus consultis probant Papo libro 3. Placitorum, tit. de publicandis resignat. num. 8. Peleus lib. 1. forensium, cap. 29. Molnerius tract. des Alliances du Droit François, sub voce *Benefice*, num. 29. Pastor lib. 3. de Benef. tit. 8. num. 5. Denique Rex Ludovicus XIV. in Edicto de Contrarolle, art. 20. triennium resignatario indulget ad sumendum Beneficium possessionem.

V III. Hinc tamen excipiuntur concursus Beneficiorum incompatibilium, utrovis modo, sive à resignante, sive à resignatario possessionum; non enim fas est tenere simul incompatibilia Beneficia ultra annum pacifica possessionis, intra quod tempus tenetur alterum è duobus dimittere, alioqui impetrabile erit ab alio. Louetus lit. B, num. 3. in Schol. Brodei, Antonius Faber C. de sacrosanct. Eccles. defin. 2. Rebuffus tit. de non promotis intra annum, num. 45. & 46. Itaque resignans debet suum resignatarium negligenter urgere apud Ordinarium, ut possessionem sumere atque ministerium Ecclesiæ obire compellatur, aut de aliquo alio Clerico provideatur. At Jus commune, & extra Galliæ praxis exigit, ut statim atque secundi incompatibilis Beneficii adita fuerit possessio, vel steterit per provisi dolum quominus adita fuerit, vacet statim primum Beneficium, cap. *De multa* 28. de præbend. & Joannis Extravag. *Excerabilis*, §. *Qui verò deinceps*, de præbend. Fagnanus in d. cap. *De multa*, num. 1. & seqq. Garcias de Beneficii p. 11. cap. 5. num. 100. ipsumque Concilium Tridentinum sess. 7. cap. 4. Sed Papa quoties alicui Beneficium habenti provideret de secundo incompatibili Beneficio, dare solet sex menses per hanc clausulam: *Quod orator habita pacifica possessione Beneficij, primum quod obtinet, intra sex menses*

Y dimittere

dimittere omnino teneatur, alias utrumque vacet Beneficium. Sed provis ab Ordinario nullum tempus indulgetur post initam possessionem. Massobrius in Praxi habendi concursum, requisit. i. dub. 2. num. 4. &c. 5.

C A P U T X I V.

De Pensionibus super Beneficiis.

I. **N** Relegationibus fieri in Romana Curia consuetis plerumque resignantes sibi reservare pensiones solent, quarum dilucidanda jura capite isto intendo. Generalis regula est, ut Ecclesiastica Beneficia sine diminutione conferantur, de qua tamen, modò urgeat rationabilis causa, dispensare potest Suprema Sedes, quæ secundum potestatis plenitudinem potest de jure supra Jus dispensare, ait Innocentius III. cap. *Proposuit*, de concess. præbend. atque ita providere ut conferatur Beneficium cum diminutione, ex illo pensionem detrahendo.

II. Praxis ordinaria hæc est, ut resignare intendens in alterius favorem, concordatum cum futuro resignatario apud Notarium præsentibus testibus minimè suspectis ineat in scriptis facienda hujus in manibus Pontificis resignationis, sub hac lege ut resignatarius, & qui ei in Beneficio succendent, solvant resignanti dum vivet certam annuam pensionem: atque ad purgandam simoniacæ suspicionem & labem adjungitur clausula, *Sub benelacio & approbatione Summi Pontificis, & non alias, neque alterius*. Simili modo & clausula fieri quæcumque concordata necesse est quoties in resignatione in favorem aliqua conditio alia apponitur, ut solutionis expensarum, regressus juris in idem Beneficium, reparationis Ecclesiæ. Concordatum deinde in Romanam Curiam transmittitur approbandum & exequendum.

III. Tres rationabiles causæ communiter assignantur constituendæ super Beneficio pensionis. Prima, si Beneficium dimittatur ex causa permutationis, retentâ pensione ad compensandum valorem fructuum dimissi Beneficii cum fructibus tenorioribus alterius compermutati, cap. *Ad questiones*, de rerum permut. Secunda, si resignans ex Beneficii dimissione patiatur dispendium, ut non superfit ei congrua ad vitam honestè sustentandam portio. Tertia, si in judicio, vel extra de jure litigioso circa Beneficium fuerit transactum, reservata pensione ad bonum pacis ac redimendam vexationem, cap. *De cetero, de transactione*, cap. *Nisi essent 2 E. de præbend.*

IV. Sapientes